

ἀμήγυρος ὁ, Α.Ρουμελ. (Μεσημβρ.) ἀμήγυρους Εὐβ. (Αἰδηψ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Κυθων. Λέσβ. Μακεδ. (Βελβ.) Σκόπ.

Ἐκ τοῦ πλεοναστικοῦ στερητ. ἀ- καὶ τῆς φρ. νὰ μὴ γυρίσῃ. Πβ. ἀ- στερητ. **2 β.** Τὸ στερητ. ἀ- καὶ διὰ τὰ συνών. ἀγύριστος κτλ. Πβ. PKretschmer Lesb. Dial. 352.

Τόπος, ὅθεν οὐδεὶς ἐπιστρέφει, ὁ Ἄδης: Ὁ τὸν ἀμήγυρον νὰ πᾶς! (=νὰ ἀποθάνῃς! Ἀρὰ) Αἰδηψ. Ἄιδις τὸν πατέρα σου τὸν ἀμήγυρον! Σκόπ. Συνών. ἀγύριστος **A 6 β.** ἀδιάγερος **2**, ἀμεταγύριστος **2**, ἀμεταδιάγερος. Πβ. ἀγειρτος **2**, μηγύρια, μηγυρίδια.

ἀμήλαλος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ πλεοναστικοῦ στερητ. ἀ- καὶ τῆς φρ. νὰ μὴ λαλῇ (πβ. ΔΟἰκονομίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 36 (1924) 307 καὶ 38 (1926) 113-114) ἢ ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπιθ. ἀμιλος καὶ ἀλαλος.

Ὁ μὴ ὁμιλῶν, ἄλαλος, ἄφωνος: Παροιμ.

*Αλαλος καὶ ἀμήλαλος καὶ γαλενὸν ποτάμιν (ἐπὶ ὑπούλου καὶ ὑποκριτοῦ. γαλενὸν = ἤσυχον). Συνών. ἀγλωσσος, ἀλάλητος **B 1**, ἀλαλος **1**, ἀμίλητος **A 1**, ἀμιλος, μουγγός.

ἀμὴν ἐπιφών. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀμὴ Θήρ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Λακων. Μάν.) κ. ἄ.

Τὸ μεταγν. ἀμὴν ἐκ τοῦ Ἑβρ. διὰ τῆς Ἐκκλησίας εἰσελθὼν εἰς τὴν δημώδη γλῶσσαν.

1) Συνήθως κατακλείς ἐκκλησιαστικῶν εὐχῶν καὶ ἐκφωνήσεων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ γλῶσσῃ σύνθηθ.: Παροιμ. Τὸ Κύριε ἐλέησον εἰς τὸ ἀμὴν κατεβαίνει (τῶν φλυαριῶν τὸ πόρισμα εἶναι ληρωδές) Κεφαλλ. **β)** Εἶθε, γένοιτο! (κυρίως τίθεται ὡς ἀπάντησις εἰς εὐχὴν γενομένην παρά τινος ἄλλου) κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ.): Κε αὐριο με ὑγεία!—Ἀμὴν! Καὶ τοῦ χρόνου με ὑγεία!—Ἀμὴν! Ὁ Θεὸς νὰ τὰ φέρῃ ὅλα δεξιά!—Ἀμὴν! σύνθηθ. || Φρ. Αὐτὸς λέγει πάντοτε τὸ ἀμὴν (συμφωνεῖ πάντοτε ἄνευ ἀντιρρήσεως. Πβ. ἀμηντζῆς) ἄγν. τόπ. Ὡς εἰσαγωγικὸν εὐχῆς ἢ ἀρᾶς Ἀπύρανθ. Θήρ.: Ἀμὴ, Θεέ μου, καὶ νὰ στραβωθῇ καὶ νὰ μὴ ξαναδῇ τὸ φῶς τοῦ μέρας! (ἀρὰ) Ἀπύρανθ. Ἀμὴ, Χριστέ μου, ὡς με πίκρανε, νὰ τὸν πικράνῃ ὁ Κύριος! Θήρ. **2)** Τὸ τέλος πράξεως ἢ καταστάσεώς τινος Ζάκ. Ἡπ. Μακεδ. (Βογατσ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) Χίος κ. ἄ.: Μὴν τοῦ μιλᾶς, γιατί εἶναι ὅς τὸ ἀμὴν (εἶναι εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπομονῆς, ἥτοι εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀρχίσῃ τὴν φιλονικίαν) Κορινθ. Ἡρθε ὅς τὸ ἀμὴν (ἐφθασεν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου) Ἡπ. Εἶναι ὅς τὸ ἀμὴν (συνών. τῷ προηγουμένῳ) Βογατσ.

ἀμηντζῆς ὁ, Θράκ. (Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Κωνπλ. Μακεδ. (Καβάλλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιφών. ἀμὴν καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -τζῆς.

Ὁ λέγων πάντοτε ἀμὴν καὶ μὴ προβάλλων ἄρνησιν, ὁ πάντοτε συναινῶν ἔνθ' ἂν.: Μάζεψε μαζί του ὁ δεινὰ μερικὸν ἀμηντζῆδες καὶ κάνει ὅ,τι θέλει Σαρεκκλ.

ἀμήνυτος ἐπίθ. ἀμάργ. ἀμένυτος Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.) ἀμένυτος Πόντ. (Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀμήνυτος. Τὸ ἀμένυτος διὰ τὸ μενύγω, δι' ὃ ἰδ. μηνύω.

Ὁ μὴ λαβὼν εἶδησιν παρά τινος.

ἄμια ἡ, Βιθυν. Ζάκ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Ἰκαρ. Κρήτ. Μακεδ. (Καστορ. κ. ἄ.) Νάξ. (Δαμαρ. Σαγκρ.) Προπ. (Πάνορμ.) Σίφν. Σμύρν. Σῦρ. Τήν. Χίος—Λεξ. Πόππλετ. Βλαστ. ἀμία Ζάκ.

Ἐκ τοῦ Ἑνετ. *amia*. Ἰδ. GMeyer ἐν Indogerm. Forsch. 2,370. Διάφορον τὸ ἀρχ. Ἑλλην. ἀμμία. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ. (λ. ἀμμία).

1) Ἀδελφὴ πατρὸς ἢ μητρὸς, θεία Ζάκ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σαρεκκλ. Σηλυβρ.) Ἰκαρ. Κρήτ. Μακεδ. (Καστορ. κ. ἄ.) Νάξ. (Σαγκρ.) Προπ. (Πάνορμ.) Σμύρν. Σίφν. Σῦρ. Τήν. Χίος. Συνών. θεία (ἰδ. θείος), τσάτσα. **2)** Πᾶσα γυνὴ προβεβηκυίας ἡλικίας, συνήθως εἰς προσφωνήσεις ὑπὸ νεωτέρων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν Θράκ. (Σαρεκκλ.) Νάξ. (Δαμαρ.) Σῦρ. Χίος: Ἀμια Πήνη! Χίος. **3)** Μάμμη, προμήτωρ Προπ. (Πάνορμ.) Χίος. Συνών. γισαγιά. **4)** Διδασκάλισσα, ἐν τῇ παιδικῇ γλῶσσῃ Ζάκ.

ἀμιάντο τό, λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀμιάντος = ἰνώδους ἱστοῦ ὀρυκτὸν ἀμιάντον.

Ἡ φωτοβολίς (σακκίδιον ἐξ ὀξειδίων σπανίων μετάλλων) ἰδίως τῶν λύχνων φωταερίου (κατὰ παρομοίωσιν πρὸς πυρίμαχα πλέγματα ἐκ τοῦ λίθου ἀμιάντου). [**]

ἀμίδα ἡ, Λέσβ. (Πλομάρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀμίδς.

Τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον. Συνών. ἀγγειάστρα, ἀγγεῖο **1 δ.** ἀμίλητο (ἰδ. ἀμίλητος **B 3**), γλαστρί, ἐπιδέξιο, καθοίκι, κατουρογγάλι, κατουροκάνατο, κατουροτσούκαλο, τσουκάλι.

ἄμιλα ἐπίρρ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀμιλος.

Ἄνευ τινὸς ἀφορμῆς (κυρίως χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγηθῇ ὁμιλία ἥτοι φιλονικία): Ἀμιλα τὸν ἐχτύπησε. Πβ. ἀμιλάχτυπα.

ἀμιλάχτυπα ἐπίρρ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τῶν ἐπιρρ. ἀμιλα καὶ ἄχτυπα.

Ἐξ ἀπροόπτου, κρυφίως καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγηθῇ ἀφορμὴ: Ἀμιλάχτυπα πῆγε καὶ τὸν σκότωσε. Πβ. ἀμιλάχτυπα.

ἀμίλεχτος ἐπίθ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *μιλεχτός <μιλέχ-κουμεναι.

*Ακαθάριστος, ἐπὶ καρποῦ (σίτου, ὀρύζης κλπ.). Συνών. ἀκαθάριστος, ἀκόκκιστος.

ἀμιλησιὰ ἡ, Λεξ. Βλαστ. ἀμιλησὰ Θράκ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀμίλητος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. ἀ-στερητ. **1 β.** Ἡ λ. καὶ παρὰ Σόμ.

Ἡ ἑξίς, ἡ συνήθεια τοῦ νὰ μὴ ὁμιλῇ τις.

ἀμίλητα ἐπίρρ. Κρήτ. Κύπρ. Μεγίστ. Σύμ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀμίλητος.